

SÜRECE DAİR MİMARLAR ODASI İZMİR ŞUBE GÖRÜŞLERİ 15.02.2023

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde gerçekleşen ve 10 ilimizi (Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Adıyaman, Hatay, Adana, Malatya, Kahramanmaraş) etkileyen 7,7 ve 7,6 şiddetinde iki deprem ile hayatlarımız bir anda karardı. Binlerce vatandaşımızı enkaz altında kaybettik. Hepimizin başı sağ olsun. Yakınlarını kaybetmiş tüm dostlarımıza sabırlar dileriz.

Çok büyük ve kapsamlı bir yıkım ile karşı karşıya kaldık. Milletimizin dayanışma ve desteği ile yaralarımızı ilk günden itibaren sarmaya çalışıyoruz.

Ülkemizde gerçekleşen depremin şiddeti çok yüksekti. Ancak, Japonya’da 21 Aralık 2010’da 7.4, Mart 2011’de 7.2, Nisan 2011’de 7.1, 26 Ekim 2013’te 7.1, 30 Mayıs 2015’te 7.8 büyüklüklerinde depremler olmuştu ve kimse hayatını kaybetmemişti.

Son 20 yılda 6 ve üzeri şiddetinde en az 28 deprem meydana gelmiştir. Bunların en ölümcül olanları Ocak 1995’te Kobe’de yaşanan Büyük Hanshin-Awaji Depremi ve Mart 2011 Fukuşima’yı vuran Büyük Doğu Japonya Depremleri olmuştur. Can kaybının nedeni ilkinde yangınlar, ikincisinde ise oluşan dev tsunamidir. Yine 26 Ekim 2013 ve 30 Mayıs 2015’te meydana gelen depremlerde ise can kaybı yaşanmamıştır. 2 Nisan 2014’te Şili’de 8.2 büyüklüğünde bir deprem ve tsunami olmasına rağmen sadece 5 kişi yaşamını kaybetmiştir. Oysa bizler 30 Ekim’de yaşanan 6,6 şiddetindeki İzmir depreminde, 27 tanesi çocuk olmak üzere 117 hemşehrimizi sonsuzluğa uğurladık.

19 Ağustos 1999 tarihli 7,4 büyüklüğündeki Gölcük depreminde 18 bin 373 kişi hayatını kaybetmiş, 48 bin 901 kişi de yaralanmıştı.

15 Şubat Pazartesi itibarıyla 6 Şubat 2023 depreminde 35 bin 418 can kaybımız oldu, 105 bin 505 vatandaşımız ise enkazdan yaralı olarak kurtarıldı.

Peki neden ölüyoruz? Bu yazıyı yazan ve okuyanlar bir sonraki depremde şanslı olmayı bekliyor. Ölen biz de olabilirdik, bir sonraki depremde ölen siz de olabilirsiniz.

Nerede hata yapılıyor? Neden hayatlarımız bu denli ucuz görülüyor?

Şu anda sorunu ve sorumluları arıyoruz. Tüm vatandaşlarımızı da bu arayışa katkı vermeye davet ediyoruz.

Deprem afeti ilk kez mi yaşanıyor? İzmir-Agora kazılarında 2500 yıl öncesine ait İzmir’de yaşanan depremlere ithafen şairlerin “İzmir’in güneşi sönmesin” diye yazdığı şiirler bulundu. Yani binlerce yıldır depremler oluyor ve biz binlerce yıldır ölüyoruz.

Hayatını kaybedenlerin ailelerinin yalnız olmadıklarını bilmelerini istiyoruz. Diğer meslek odalarımız gibi Mimarlar Odası da her zaman onların yanında olmaya devam edecektir.

Şubemiz gerekli yardımların ihtiyaç duyulan yerlere ulaşması için elinden geleni yapmaya devam etmektedir. Yaraların sarılması için zamana ihtiyacımız var ancak Murathan Mungan’ın şiiri aklımızda:

“Gelip size zamandan söz ederler

Yaraları nasıl sardığından, ya da her şeye nasıl iyi geldiğinden.

Zamanla ilgili bütün atasözleri gündeme gelir yeniden.

Hepsini bilirsiniz zaten, bir işe yaramadığını bildiğiniz gibi.

Dahası onlar da bilirler. Ama yine de güç verir bazı sözler, sözcükler, öyle düşünürler.(...)

Kolay değildir bunlarla baş etmek, uğruna içinizi öldürmek.

Zaman alır.

Zaman alır sizden bunların yükünü

O boşluk dolar elbet, yaralar kabuk bağlar, sızılar diner, acılar dibe çöker.

Hayatta sevinilecek şeyler yeniden fark edilir.

Bir yerlerden bulunup yeni mutluluklar edinilir.

O boşluk doldu sanırsınız.

Oysa o boşluğu dolduran eksilmenizdir.”

O eksilmeyi yaşayacağımızı bile bile, hayatının en değerlilerini o binaların altında bırakmış dostlarımıza hayatı hatırlatmak için çalışacağız.

Bilimin ışığında, bir arada, yanıtlar arayacağız. Sorunları bularak, birbirimize destek olarak dirençli kentler yaratmak için çalışacağız.

Yaşanılardan ders çıkarmak için elimizden geleni yapacağız. Söz veriyoruz. Umutlu yarınlar elde edebilmek ve birlikte üretebilmek için herkesle bir arada olma, bir bütün olma isteğimizi yineliyoruz.

Her ölüm erken ölümdür, biliyoruz; ama hayatını kaybedenlerin arasında çocukların da olduğunu bilmek bizi daha da kahrediyor.

Yaşadığımız depremde çok daha şiddetli depremlerde farklı ülkelerde hiç can kaybı yaşanmazken ülkemizde yaşananı kader olarak kabul etmiyoruz. Edemiyoruz.

Can Yücel’in “Üzülme, bil ki ağladığın kadar güleceksin” dizeleri bize umut veriyor, Ahmet Arif’in dediği gibi umut ile, sevdâ ile, düş ile dayanıyoruz...

ŞUBEMİZİN 6 ŞUBAT DEPREMİ İLE İLGİLİ İLK İZLENİMLERİ 15.02.2023

Mimarlar Odası İzmir Şube yönetim kurulundan ilk ziyaret 7 Şubat tarihinde saat 16.20 uçağı ile Adana’ya gerçekleştirildi. Uçak rötarı ve araç temini gibi sorunlardan sonra gece saatlerinde İskenderun’a geçildi. İskenderun merkezde enkaz çalışmaları vardı. İlk 72 saat en önemli saatler olarak değerlendirildiği için kritik saatlerdi. Ne yazık ki enkazda çalışan ekiplerin hem sayıları azdı hem de deneyimli ekipler değillerdi.

Şu anda da olduğu gibi herkesin dışarıda yaşamak zorunda kalması çok büyük bir sıkıntı oluşturmaktaydı. Geceleri hava çok soğuk olmasına rağmen deprem bölgesinde sığınacak binalar ne yazık ki güvenilir değillerdi, tüm binaların sağlamlığından kuşku duyuluyordu. Depremzedeler enkaz altındaki sevdiklerinin yanından ayrılmamak için enkazı terk etmek istemiyorlardı.

Takip eden günlerde, yakınlarının cenazelerini alabilmek depremzedeler için önemli olan tek şey haline gelmişti. Geçen 6 gün içinde İskenderun ve Antakya'ya yardımlar ulaştı. **Ancak sahada hala tuvalet, çadır ve ısıtıcı sorunu devam etmektedir.** Tuvalet gibi temel bir ihtiyacın giderilmesine yönelik bir çalışma yapılmamış olmasını ise anlamak ne yazık ki mümkün değildir.

Barınma ise ayrı bir sorun oluşturmaktadır. İskenderun Teknik Üniversitesi çadır kullanımı için açıldı ve bahçesi çadır alanı olarak kullanıldı ancak tırlar ve diğer araçlar da buraya park ettiğinden kapasite hemen doldu. İskenderun'da çelik yapıdaki bir spor salonu da aynı şekilde sığınma alanı olarak açıldı ve evde cihaza bağlı yaşamını devam ettirenler de bu alana sığındılar. Spor salonunda tüm düz yüzeyler yatma amaçlı kullanıldı. Battaniye temini yapıldı. Bunun yanında koltuklarda da yatıldı. Bizler de aynı şekilde plastik koltuklarda geceledik.

İskenderun Spor Salonu 7 Şubat 2023 gecesi

İskenderun'a deniz yolundan da yardımlar ulaştırılabildiği için bazı yardım çalışmaları başlamıştı. Ancak Antakya için aynı şey söylenemezdi. Antakya depremden daha çok etkilenmiş durumda idi. Ne yazık ki Antakya'nın çok büyük bir çoğunluğu yıkılmıştı. Tepelerde bulunan gecekondularda hasarın çok olmadığı görülmüyordu. Kentin yeniden yapılaşmasının tartışılması ve yıkımın büyüklüğü karşısında yeni kent planlarının hazırlanarak, fay hattından uzakta yeni planlamaların gündeme gelmesi gerekmektedir.

Antakya'ya da ikinci ve üçüncü gün farklı şehirlerden arama kurtarma ve itfaiye ekipleri gelmişti. Ancak ekiplerde, canlı kurtarım için elzem olan demir makası bile eksikti. Hidrolik demir makası ise sadece akut ekiplerinde vardı. Oysa kurtarma ekiplerinin bina içine girebilmesi için balyozlar ile kırılan alandaki demirlerin de kesilmesi gerekiyordu.

İskenderun – Antakya arası yol sürekli olarak çok yoğundu. Sadece 63 km olan yol üçüncü günde beş saatte ancak gidilebiliyordu. Olağanüstü hal olması gerektiği gibi işletilemedi. Şehre giriş ve çıkışlarda kontrol yoktu. Yakınlarını merak eden tüm yurttaşlar akrabalarını aramak için sahaya inmişti.

Asker ilk iki gün sahada değildi, daha sonrasında sahada olmaya başladılar.

Devletten çok millet yardıma gelmiş gibiydi. Millet de elinden geleni yapmaya çalışıyordu ama onları doğru koordine edecek bir sistem kurulamamıştı.

Çalışmaların doğru koordine edilememesinin en önemli sebebi bu afetin çok büyük bir alanda yaşanması idi. Ancak devletin bu ve bu gibi durumlarda kendisini belli etmesi gerekmektedir. Bir diğer yandan da hava çok soğuktu ve bunun tek avantajı cansız bedenlerin bir iki gün geç bozulmasıydı. Ama yine de o bedenler uzun bir süre her yerdeydi.

Oysa bu alan yüzyıllardır medeniyetin beşiği olarak bilinmektedir. Fay hattı üzerinde olan bu kentlerde deprem her zaman hayatın bir gerçeğidir. Tarihi temellerden yıkılan alanlara bakmak ve yüzyıllar içinde bu dersin alınmadığını bilmek bizleri daha da üzmektedir.

Bölgede çadır ihtiyacı devam ediyordu ve özellikle gece hissedilen soğuk havaya karşı ısıtıcı gerekmesine rağmen çadırlarda ısıtıcı eksikti, hala eksik. Bu soğukta dışarıda yaşamak, donmak ile eşdeğerti. O nedenle sabaha kadar ateş yakılması gerekiyordu. Bu şekilde bir yaklaşım yüzyıllar evvel ateşin bulunması ile başlamıştı zaten. 21.yy'daki beklenti bu basitliğin ötesinde olmalıydı ama ...

İskenderun Cem evinde ve Antakya Defne'de TMMOB koordinasyonunda iki merkez kuruldu. Her iki merkezde de şube yönetim kurulumuz aktif rol aldı. İzmir'den gelen turlar bu alana yönlendirildi. Bu merkezlerde yardımlar toplandı ve istiflendi. Bu istiflenen yardımlar halk ile buluşturuldu.

Havanın o denli soğuk olmasına rağmen sabah ve akşam aynı kıyafetleri giyen depremzedeler ekstra bir kıyafet almayı düşünmüyorlardı bile. Bu nedenle de gönderilen kıyafetler ne yazık ki ortada kaldı.

Tasnif tam olarak yapılmadığı için aranan kıyafetler hemen bulunamıyordu. Depremzedeler arasından bir teyze "Eşofman altı yok mu?" diye soruyordu. Mutlaka vardı, ama neredeydi? Bu nedenle de kıyafetler gereksiz bir detay gibi görölüyordu.

Sadece kıyafetler değil. Yenilen tüm yemeklerden artan tabaklar, bardaklar, çorba kapları, naylon poşetler gelişigüzel her yere atılmıştı, atılmalıydı. Kimsenin onu düşünecek hali yoktu. Zaten var olan

öp alanları çoktan dolmuş taşmıştı. Evet mağduriyet yüksekti ancak bu çöp yığınlarının ortaya çıkaracağı hastalıklar da bizler için çok tehlikeydi. Artık karınlar doyuyordu ancak hijyen eksikliğinden kaynaklanan sorunlar hayatı farklı açıdan tehdit ediyordu. Hala da bu tehdit çok güçlü bir şekilde kendisini göstermektedir.

Bunun yanında 30 yaşından büyük hemen hemen her yapıda başta kanser olmak üzere pek çok hastalığa neden olan asbest maddesi bulunmaktadır. Yapılan bina yıkımları ile bu asbest ortaya çıkmaya ve insanlar da onu solumaya başladı. Ancak binalardan insanları canlı kurtarmaya bile güç yetmezken asbest tehlikesi düşünülecek bir durum değildi. Yine de sahada bir iki asbest görevlisi vardı ama çözüm ne yazık ki yoktu. Şimdilerde suyun ve kanalizasyonun olmaması kaynaklı uyuz vakaları başlamışken kolera vakalarının görülmesinin de çok yakın olduğu tahmin edilmekte. Bu konuda acilen çözüm üretilmelidir. İskenderun'da İZSU nun altyapı çalışmalarına destek verdiğini biliyoruz. Temiz suyun ve kanalizasyonun hijyen açısından kaçınılmaz olduğunu hatırlatmak isteriz. Depremden kurtulan vatandaşlarımızın hijyen sebepli salgın hastalıklardan korunması elzemdir. Altyapının bir an önce yapılması, su ve kanalizasyonun işler hale getirilmesi gerekmektedir.

Elimizde sadece ölüm yığınları kalmıştı. Nervürsüz, altılık demirler ve yetersiz donatı ile yapıldığı gözlenen binaların betonları da (hepsi olmasa da) elinize aldığınızda bile ufalanıyordu.

Ağır beton kütleleri altında ezilmek bu yüzyılda kader olabilir mi? Gözünüzün önünde annesiz babasız kalmış çocukların gelecekleri bir anda kaybolabilir mi? Ya da çocuğunu kaybeden ailelerin hayatları tekrar yoluna girebilir mi? Kader nasıl bir şey ise sadece geri kalmış, plansız, bilimden uzaklaşmış ülkelerde mi kendisini gösteriyor? Yardımlaşma, dayanışma konusunda destan yazan bu halk neden bu şekilde yönetilmekte ısrar ediyor?

Bilimden uzaklaşmaya örnek istenirse, řu anda bu denli kıymetli olan iř makinalarının istinat duvarı olmayan dere kenarlarına park edilmesi ile kullanılamaz hale geldiğini gösteren fotoğraflara bakarak kaderin ne olduğunu sorgulayabilir.

Belediye iř makinası park alanları

O kötü betonarme binaların içinde renkli kişiliklerini, yaptıkları objeler ile ortaya koyan güzel insanların yaşamlarını sığdırdıkları uyduruk binalar ne yazık ki patır patır döküldüler. Oysa aynı bölge içinde üzerinde sıva çatlağı bile olmayan binalar vardı.

Bazı binalar dümdüz olurken bazı binalarda ise en ufak sıva çatlağı bile yoktu.

Hiç hasar almayan – sıva çatlağı bile bulunmayan binalar

Az ilerde ciddi bir yıkım olmasına rağmen bu yıkımdan sadece 400 - 500 metre ileride camları bile kırılmamış, en ufak sıva çatlaklarına bile sahip olmayan binalar da görülmekteydi. Bu durumda suçlu kimdir? Mühendislik ve mimarlık hizmeti almayan ve de iyi işçilik ile tamamlanmayan binalar diğerlerinin yanında yıkılmaya mahkum olacaktır.

Şu anda sadece hastanelerde zorunlu olan sismik izolatörler pek çok yapıda çok fark yaratabilir. Bu konuda çalışmaların hızlanması, bu izolatörlerin kullanımlarının artırılması gerekir.

Fotoğraflarda tamamen yıkılmış binaların hemen yanında hala strüktürünü koruyan binaların olduğunu görmek gerçek meslek erbapları için ne yazık ki kahreden sonuçlardır. Bu fotoğraflar yıkılan yapılarda başka problemler olduğunu da göstermektedir.

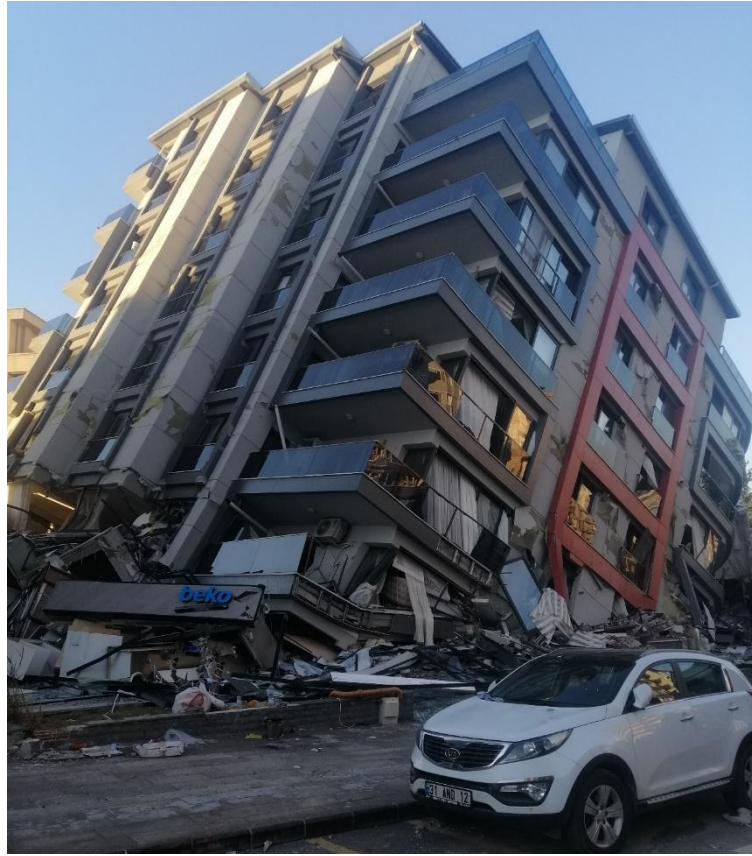

Depremi nasıl etkilediğini öğrenmek için detaylı bir projeksiyon yapmak gerekir. Depremden etkilenmeyen bu binada olduğu gibi. Henüz beton tam dayanımını almadığı için bina iskeleleri bile sökülmemiş bu yapı Antakya'nın ortasında. Büyük yıkımlara sebep olan yüksek ivmeli bu deprem iskele direklerini bile yıkamamıştır.

Aslında bu resim de bize çok şey anlatıyor. Doğu Akdeniz nasıl kalkınacak? Ajans kurmak bunun için yeterli oluyor mu? Kalkınma ancak bilimsellik ışığında günü yakalayarak olmaz mı?

Bu sırada temellerinden ayrılıp gelen aşağıdaki resimdeki binalara da kahrolmamak elde değil.

Asıl yapılması gereken nedir? Bölgedeki yüksek alanlarda bulunan gecekondu çökmediyse ve sadece fay hattı üzerindeki binalar yıkıldıysa bizim yeni yerleşim yerlerimizi yüksekte kalan alanlarda tasarlamak ve de fay hattının geçtiği alanı tamamen boş bırakarak bir yaklaşım yapmamız mümkün değil midir?

Medeniyetin beşiğinde, bilimin ışığında yoğrulacak bilgiler ile 21. yüzyılın iklim değişikliği ile mücadelesine katkı sağlayabilecek. Sürdürülebilir ormanlardan gelen keresteler ile ahşap yapılar yapmak bu ülkenin kaderini tamamen değiştirmez mi? Medeniyetin beşiğinde olan bu coğrafyada insanoğlunun bir sonraki zorlu sınavı olan iklim değişikliği ile de mücadele eden sürdürülebilir kentler yaratmak mümkün olmaz mı gerçekten? Eksik olan nedir?

MİMARLAR ODASI İZMİR ŞUBESİNİN TEMASLARI

Mimarlar Odası İzmir Şubesi İskenderun'da bulunan Cem evindeki koordinasyona destek vermiş, bu alanda toplanan yardımların doğru yerlere ulaştırılmasına katkı koymuş ve bu alana İzmir'den gelen yardımların aktarılması için çaba harcamıştır.

TMMOB adına yetkilendirmiş bir ekip de Antakya, Defne'de bir irtibat merkezi daha kurmuştur. Şube yönetim kurulu üyelerimiz TMMOB İzmir İKK tarafından bölgeye iletilen yardım tırını bu alana yönlendirmiş ve alandaki yardım malzemelerinin tasnif edilmesine katkı koyup özellikle köylere dağıtımları sağlamıştır.

Mimarlar Odası Hatay şube başkanımız ile 09.02.2023 tarihinde temas kurulmuş, yapılabilecekler değerlendirilmiş, kalabalık bir ekip ve Denizli şubesinin müthiş dayanımı ile deprem bölgesindeki dostlarımızın her zaman yanında olduğumuz gösterilmiştir. Şu anda sahada olan şubemize bağlı 23 mimar arkadaşımız ile bu dayanışmayı devam ettireceğimiz bilinmelidir.

Mimarlar Odası İzmir ve Hatay Şube Başkanları – 09.02.2023- Antakya-Defne

Mimarlar Odası İzmir Şube YK ve Mimar Gönüllü Üyeleri 09.02.2023 Antakya - Defne

Mimarlar Odası İzmir Şube YK üyeleri yardım tırını boşaltırken -10.02.2023 Antakya -Defne

Mimarlar Odası İzmir ve Denizli Şube YK üyeleri yardım tırını boşaltırken –
10.02.2023 Antakya -Defne

14.02.2023 tarihinde şubemizden 19 üyemiz Hatay Dörtyol'da hasar tespit çalışmalarına katılmak üzere Hatay'a hareket ettiler. Onlara aynı görevde eşlik etmek üzere İnşaat Mühendisleri İzmir Şubesine bağlı 20 arkadaşımız da eşlik etti.

Şu anda Hatay da başsavcılığın isteği ile şubemize bağlı dört mimar arkadaşımızda bilirkişi olarak görev almaktadır.

Hasar tespit ekipleri ile son koordinasyon

14.02.2023 tarihinde Hatay'a yola çıkan hasar tespit ekibimiz.

Gönüllü olarak hasar tespit çalışmalarına katılan arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz. Malatya ve Kahramanmaraş'ta yapılacak çalışmalara da arkadaşlarımızın destek vereceğini hatırlatıyoruz.

Gönüllü arkadaşlarımızın bölgede bir hafta kalmasını planlıyoruz. Diğer haftalarda gönüllü olmak isteyen arkadaşlarımızın bize bilgi vermesini rica ediyoruz.

SON SÖZ

İmar afları ile kanun hükmünde kararnameler ile ortaya konulan yaklaşımların nelere sebep olduğu, büyük umutlar ile toplanan deprem vergilerinin (özel iletişim vergisi) ne yazık ki bu alana değil farklı alanlara aktarılması ve durumun imar affı gibi yaklaşımlarla çok daha kötü yerlere getirildiğini görüyoruz. Bundan utanıyor ve çözüm önerilerimizi her ortamda dile getiriyoruz.

Dört kitap, üç dine ev sahipliği yapıp çok derin kültür ve birikime sahip bu topraklar ne yazık ki bugün yaşananları kesinlikle hak etmiyor.

Artık yeter. Bu ülkenin aydın insanlarının bir araya gelerek toplumu ve ülkeyi daha ileriye taşıyacak ve sahip olduğumuz değerleri yükseltecek yaklaşımlara ihtiyaç var.

Atatürk Cumhuriyeti ikinci yüzyılına girerken artık yeni yüzyılı şekillendirecek cesaretli adımlara ve yaklaşımlara ihtiyaç var.

Bu coğrafyanın Orta doğu olduğunun reddedilmesi??? ve bu coğrafyayı merkez olarak kabul ederek Atatürk'ün açtığı yolda ilerlenmesine ihtiyaç var.

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesini bir kez daha hatırlatma ihtiyacı duyuyoruz.

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakru zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

Mimarlar Odası İzmir Şubesi 46. Dönem Yönetim Kurulu